

ikke se, at det ret ofte kan være nødvendigt for Tyendet at benytte sig af den. Det er meget muligt, at en hel Del benytter sig af den, det beviser i alt Fald Rendsgernerne, de handlende sige, at det er saa. Men jeg vil haabe, at det efterhaanden maa blive mindre og mindre, saa af den Grund forekommer det mig ikke strengt nødvendigt at vi saa nærværende Lovforslag gennemført. Men jeg har egentlig ogsaa den Opsættelse, at de handlende og Haandværkerne tillige have ment — og det kan man jo ikke tænke dem i — at paa den Tid have Tjenestefolk overhovedet Penge, og naar de saa komme til Byerne, ville de foretage deres Omsætning og gøre deres Indløb med det samme, altsaa bruge deres Penge. Nu kan det heller ikke nægtes, at der er noget meget lidt tilfredsstillende i, at Beværetningerne kunne de søge, og der kunne de sætte til, men derimod kunne de ikke søge Haandværkernes og de handlendes Butikker. Der er naturligvis noget mindre korrekt og rigtigt deri, og det er vel ogsaa en af de Grunde, der har bragt Ministeren til at fremkomme med nærværende Lovforslag. Jeg tror imidlertid dog, at den ærede Taler gjorde sig skyldig i nogen Overdrivelse, naar han mente, at Lovgivningsmagten vilde stemple hele Tyendeklassen som en Samfundsklasse, der stod under andre Klasser. Det er ikke Mening, og det ligger heller ikke i Motiverne; omendstønt jeg ikke kan sige, at jeg synes overordentlig godt om den Motivering, der er givet. Saa er det dog ikke det, der strengt taget ligger deri, men der ligger i det, og det er ogsaa det, der er kommet frem, at det er praktiske Vanskeligheder for Tyendet forbundet med at saa betalt til andre Tider, og det er disse praktiske Vanskeligheder, navnlig naar Tyendet rejser bort, der gør, at man har ment at maatte fremkomme med nærværende Lovforslag.

Men det er jo kun den ene Side, den ene Part, vi have hørt fra her, nemlig de handlende og Haandværkerne, der er flere andre Parter interesserede i denne Sag; Principalerne, Tyendet selv og endelig de mange, der ville miste den Frihed, som de nu have paa disse Helligdage: de to første Søndage i Maj og de to først. Søndage i November. Det forekommer mig, at det er noget betænkeligt, jaaledes uden videre at betage dem den Frihed, de nu en Gang have faaet, og skal man endelig gaa dertil, forekommer det mig, at man maa give dem noget igen paa en anden Maade, f. Eks. som det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (Stilling) berørte, nemlig

at give dem fri paa Lillejuledag og Nytaarsaftensdag, saaledes at man lader Butikken blive lukket til en bestemt Tid. Derfom man skulde gaa ind paa det, der foreslaas her, kunde der ogsaa være god Grund til at bestemme, at der kun maatte være aabent en vis Tid, f. Eks. indtil Kl. 7. Der vilde jo saa være tilstrækkelig Tid for Tyendet til at gøre deres Forretninger. Men jeg sværmer som sagt ikke saa overordentlig for Forslaget i det hele. Det rederlige Tyende faar nok sin Gæld betalt, og de, der ere af den Bestaffenhed, som den ærede sidste Taler mente, at man vilde stemple hele Tyendeklassen, de, der ikke ville betale, disse enkelte — jeg vil haabe, og jeg er vis paa, at det ikke er flere, men kun er enkelte — tror jeg saameget ikke, man vil ramme eller faa til at betale ved nærværende Lovforslag. Jeg er noget bange for, at vi ved at vedtage Forslaget skulde bidrage til, at disse Tyende-Søndage, som man maasse kunde kalde dem, blive Søndage, hvor Tyendet næsten opfordres til at komme til Byen og til Beværetningsstederne tillige, for at bruge de Penge, de have tjent. — Nu kan man jo sige: Vi skulde ikke være Formyndere for Folk, vi maa overlade til dem selv, hvorledes de ville bruge deres Penge. Ja, det er meget rigtigt i sin Almindelighed, men der er dog en Sidebetragtning, som vi maa tage med, og det er, at der er mange af Tyendet, der endnu ere i Umyndigheds-tilstand, ikke have naaet Myndighedsalderen. For dem skal man heller ikke ret gerne lægge flere Fristelser, end — jeg havde nær sagt — Nødvendighed byder; man skulde vel overhovedet søge at undgaa at lægge Fristelser for dem.

Der er endelig en anden Betragtning, og det er den — den ærede Taler sigtede jo dertil — man vilde til at reformere Tyendeloven. Jeg tror nu vel ikke, at det vil blive Reformen i den Retning, som han tænkte paa, men der kan jo f. Eks. være Tale om andre Skiftetider. Skulde der være Tale om andre Skiftetider, hvad jeg hverken skal udtale mig for eller imod — det ligger jo ikke for — saa er det ogsaa noget for tidligt at fremkomme med nærværende Forslag, i alt Fald maatte det saa ændres.

Kort sagt, jeg synes nok, at der er nogen Grund til Betænkelighed ved dette Forslag, navnlig af den Grund, som jeg tillægger den største Betydning, nemlig at det opfordrer til at gøre disse Tyende-Søndage, som man maasse kan kalde dem med et kort Udtryk, til Søndage, hvor Tyendet i alt for stor Grad hjælpes til at blive af med sine